

Sygn. akt V KK 525/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Motuk (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Antoni Bojańczyk

SSN Marek Siwek

Protokolant Agnieszka Murzynowska

po rozpoznaniu w Izbie Karnej

na posiedzeniu w dniu 30 kwietnia 2021 r. w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

sprawy **A. S.**

skazanej z art. 157 § 2 i § 4 k.p.k.

z powodu kasacji wniesionej przez prokuratora na niekorzyść

od wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 18 września 2019 r., sygn. akt VI Ka (...),

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w J.

z dnia 27 listopada 2019 r., sygn. akt II K (...)

**uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi
Okręgowemu w J. do ponownego rozpoznania w
postępowaniu odwoławczym.**

UZASADNIENIE

A. S. została oskarżona o to, że w okresie od 19 lutego 2018 r. do 18 kwietnia 2018 r. w D., woj. (...), znęcała się fizycznie i psychicznie nad nieporadnymi ze względu na wiek małoletnią I. S. w wieku 6 lat oraz

niepełnosprawną małoletnią E. S. w wieku 4 lat, w ten sposób, że szarpała pokrzywdzone, używała wobec nich słów wulgarnych, ograniczała im dostęp do środków żywnościowych, a także biła pokrzywdzone rękoma lub pasem, przy czym w nieustalonym dniu powyższego okresu spowodowała u I. S. obrażenia ciała w postaci podbiegnięć krwawych na obu podudziach, a w okresie pomiędzy 15 a 18 kwietnia 2018 roku w postaci krwiaka o średnicy około 1 cm, które to obrażenia doprowadziły do rozstroju zdrowia pokrzywdzonej na okres poniżej 7 dni;

tj. o czyn z art. 207 § 1a k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k.

Sąd Rejonowy w J. wyrokiem z dnia 27 listopada 2019 r. w sprawie o sygn. akt II K (...), uznał oskarżoną A. S. za winną tego, że w dniu 17 kwietnia 2018 r. uderzyła córkę I.S., powodując u niej krwiak uda lewego o średnicy 1 cm, tj. obrażenie naruszające czynności narządu jej ciała na okres poniżej 7 dni, tj. czynu z art. 157 § 2 i 4 k.k. – i za to, na podstawie art. 157 § 2 k.k., wymierzył jej karę 3 miesięcy ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 30 godzin w stosunku miesięcznym (pkt I wyroku).

Apelację od ww. wyroku Sądu Rejonowego wywiódł obrońca oskarżonej, zaskarżając to orzeczenie w całości. Skarżący zarzucił naruszenie art. 7 k.p.k. oraz błąd w ustaleniach faktycznych, a w tzw. „zarzucie ewentualnym” obrazę prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu.

Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z dnia 18 września 2020 r., sygn. akt VI Ka (...), utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

Kasację od ww. Sądu Okręgowego wniósł prokurator, zaskarżając to orzeczenie w całości na niekorzyść A. S.

Skarżący zarzucił rażącą obrazę prawa procesowego, tj. art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. polegającą na nienależytej obsadzie Sądu Okręgowego w J. w postępowaniu odwoławczym, zainicjowanym apelacją obrońcy oskarżonej A. S. w sprawie VI Ka (...), albowiem sąd w sprawie tej orzekał w składzie jednego sędziego, mimo że na podstawie art. 29 § 1 k.p.k. apelacja powinna być rozpoznana w składzie trzech sędziów, ponieważ postępowanie przygotowawcze przeciwko oskarżonej w sprawie o czyn z art. 207 § 1a k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. zostało zakończone w formie śledztwa.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w J. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna i w związku z tym podlegała uwzględnieniu na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Na wstępie jednak wypada odnieść się do kwestii niepoprawnej redakcji zarzutu kasacyjnego, albowiem przepisem, który został naruszony w zaistniałym układzie procesowym jest oczywiście art. 29 § 1 k.p.k., a samo zaistnienie bezwzględnej przesłanki odwoławczej z art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. – w postaci nienależytej obsady sądu *ad quem* – stanowi konsekwencję tego naruszenia. Odnotowany mankament nie dyskwalifikował jednak racji skarżącego, że w niniejszej sprawie doszło do wystąpienia wymienionej przyczyny odwoławczej.

Zgodnie z art. 29 § 1 k.p.k., na rozprawie apelacyjnej sąd orzeka w składzie trzech sędziów, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Wyjątkiem od tej reguły jest przepis art. 449 § 2 k.p.k., który zarówno w pierwotnym brzmieniu, jak również nadanym ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2019 r. poz. 1694) – wyłącza zasadę trzyosobowego składu sądu w postępowaniu apelacyjnym na rzecz składu jednoosobowego, jeżeli postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie dochodzenia. Wspomniana nowelizacja tego przepisu rozszerzyła zakres jego stosowania na postępowanie w sprawach z oskarżenia prywatnego oraz pozbawiła prezesa sądu i sąd uprawnienia do wydania decyzji o rozpoznaniu sprawy w składzie trzech sędziów, gdy sąd pierwszej instancji wydał wyrok w składzie jednego sędziego. Norma z art. 449 § 2 k.p.k. nie znajdzie zastosowania, jeśli zaskarżone orzeczenie sąd pierwszej instancji wydał w innym składzie niż w składzie jednego sędziego.

Z akt niniejszej sprawy wynika, że pierwotnie postępowanie przygotowawcze prowadzone było w formie dochodzenia, a jego przedmiot stanowił czyn z art. 207 § 1 k.k. (zob. postanowienie o wszczęciu dochodzenia z dnia 4 lipca 2018 r. – k.14). Jednakże z uwagi na zmianę kwalifikacji prawnej zachowania przypisywanego podejrzanemu i uczynienie przedmiotem postępowania czynu określonego w art. 207 § 1a k.k. – wszczęto śledztwo (zob. postanowienie z dnia 18 października 2018 r. –

k. 56), co było zgodne z regulacją zawartą w art. 309 pkt 4 k.p.k. w zw. z art. 325b § 1 pkt 1 k.p.k. W tej też formie postępowanie przygotowawcze zostało zakończone i wniesiono akt oskarżenia (zob. postanowienie z dnia 29 grudnia 2018 r. - 119). Warto przy tym zaznaczyć, że dla ustalenia składu sądu na rozprawie apelacyjnej znaczenie ma to, w jakiej formie postępowanie przygotowawcze zostało zakończone, a nie to, w jakiej było prowadzone. Taki też pogląd prezentowany był już w orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 25 maja 2017 r., V KK 115/17, LEX nr 2294421; z dnia 12 kwietnia 2017 r., IV KK 419/16, LEX nr 2278317).

W konsekwencji rację należy przyznać skarżącemu, że w przedmiotowej sprawie zastosowanie winna znaleźć ogólna reguła ustalania składu sądu odwoławczego wyrażona w art. 29 § 1 k.p.k. Nietożnienie natomiast faktu, że postępowanie przygotowawcze zakończyło się w formie śledztwa i rozpoznanie apelacji oraz wydanie wyroku przez Sąd Okręgowy w J. wbrew tej regule, tj. w składzie jednoosobowym, stanowiło rażąco obrazę tego przepisu i spowodowało wystąpienie w sprawie bezwzględnej przyczyny odwoławczej określonej w art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. Stwierdzenie tego rodzaju uchybienia, nie tylko nie zobowiązuje, ale nawet nie zezwala na badanie możliwości wpływu tej wadliwości na treść zaskarżonego orzeczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2011 r., II KK 99/11, LEX nr 898597).

W związku z powyższym, Sąd Najwyższy uwzględniając kasację, uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania w postępowaniu odwoławczym we właściwym składzie.

Z tych względów, Sąd Najwyższy orzekł jak w wyroku.